

Asia: VN/15021/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi Yleisradio Oy:stä annetun lain 7 §:n muuttamisesta.

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Journalistiliiton lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi Yleisradio Oy:stä annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Lausumme ensi kertaa lakiesityksestä, jonka osana on rajoittaa kansallista viestintää sekä sananvapautta samaan aikaan kun esitys perustuu osin epävirallisiin keskusteluihin ja salassa pidettäviin tietoihin.

Esitys ja sen valmistelutapa sopivat huonosti hallitusohjelmaan, jossa todetaan, että hallitus tukee sananvapautta ja demokratian toimivuutta vahvistamalla vastuullisen median toimintaedellytyksiä ja kilpailukykyä sekä kansalaisten tasavertaisia mahdollisuuksia saada luotettavaa tietoa ja sivistää itseään. Yleisradion riippumattomuus turvataan ja sen merkittävää roolia kaikkia suomalaisia palvelevana julkisena mediana vahvistetaan.

Samaan aikaan kun ylikansalliset verkkoyritykset – kuten Facebook ja Google – vievät suuren osan mainosmarkkinoista, Medialiitto katsoo, että Yleisradion laaja-alainen tekstimuotoisten verkkosisältöjen tarjonta vääristää kilpailua mediamarkkinoilla ja vaarantaa moniäänisen median tulevaisuuden. Televisio- ja radio-ohjelmistoihin liittymättömien tekstimuotoisten sisältöjen laajamittainen tuottaminen julkisella rahoituksella on Medialiiton vuonna 2017 tekemän kantelun mukaan EU:n valtioneuvoston vastaista.

Tästä ns. syrjäytymisvaikutuksesta ei juurikaan esitetä näyttöä, päinvastoin lakiesityksen perusteluissakin todetaan, että Suomessa ja muissa Pohjoismaissa kaupallisten toimijoiden tavoitavuus ja saamat tilaajamaksut ovat tutkimusten mukaan korkealla tasolla julkisen palvelun vahvasta roolista huolimatta. Yleisradion verkkouutisia seuraavat jopa maksavat muita käyttäjäryhmiä todennäköisemmin verkkouutisista. Perusteluissa arvioidaankin, ettei esityksellä todennäköisesti ole suuria välittömiä vaikutuksia kaupallisen median sisällön tavoitavuuteen tai sen liikevaihtoon.

Rajanveto tekstimuotoisen ja muun sisällön välillä on nyky maailmassa keinotekoinen ja journalistisesti vanhanaikainen. Laki on myös raskas tapa toteuttaa sääntelyä. Tällaisenaan lakiin kirjattua sääntelyä tulisi jatkuvasti päivittää mediakentän muutosten ja murroksen jatkuessa. Lisäksi lakiperustelut sisältävät suuren määrän poikkeuksia, mikä lisää itse lakitekstin epämääräisyyttä.

Yleisradion toiminnan kaikessa valvonnassa on säilytettävä ja mieluiten vahvistettava palomuuria, jolla Ylen taloudellisen ja tekninen sääntely erotetaan sisällöllisestä sääntelystä.

Lakiesityksen perustelut ovat heikot, eikä niillä voida perustella kaupallisen median toimintaedellytysten parantumista lain seurauksena. Lakiesitys voi näin ollen johtaa vain julkisen palvelun toiminnan, sananvapauden ja kansalaisten tiedonsaannin perusteettomaan rajoittamiseen.

Suomi tarvitsee kokonaisvaltaisen, koko mediakenttää koskevan viestintäpolitiikan, joka meiltä tällä hetkellä puuttuu. Kaupallisen median toimintaedellytykset turvataan parhaiten tukemalla kaupallista mediaa, ei rajoittamalla ja kurjistamalla julkisen palvelun mediaa.

Rekola Juha
Suomen Journalistiliitto ry